

**ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

В. Л. Шаран

Ініціали та прізвище

29 січня 2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Сучасна світова історіографія: актуальні проблеми поступу**

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
 Спеціальність 032 Історія та археологія
 Освітньо-наукова програма Історія та археологія
 Статус дисципліни нормативна
 Факультет Історичний
 Кафедра всесвітньої історії та спеціальних історичних дисциплін
 Мова навчання українська

Дані про вивчення дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
			Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Очна	1	2	150 (5)	64	32	—	—	32	86	—	—	+
Заочна	1	2	150 (5)	16	8	—	—	8	134	—	—	+

Робоча програма складена на основі освітньої програми та навчального плану підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Розробник:

В.В.Тельвак, доктор іст. наук, професор

Підпис

Ініціали та прізвище викладача, науковий ступінь та вчене звання

Погоджено керівником групи забезпечення освітньої програми

О. М. Петrenchко, доктор істор. наук, професор

Схвалено на засіданні кафедри всесвітньої історії та спец. істор. дисциплін

Протокол № 16 від 27 грудня 2018 р.

Завідувач кафедри

Підпис

О. М.Петrenchко

Ініціали та прізвище

Схвалено на засіданні науково-методичної ради історичного факультету

Протокол № 11 від 28 грудня 2018 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету

Протокол № 1 від 29 січня 2019 р.

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: навчальна – навчити орієнтуватися у напрямках, школах, концепціях, ідейних течіях сучасної історіографії в контексті загальноєвропейської і світової інтелектуальної ситуації; розвивальна: засвоїти основні періоди та етапи розвитку історичної науки, знати її представників, їх твори та концепції, історію навчальних та наукових закладів; розвивати навички аналізу історіографічних джерел, вміння використовувати основні принципи біографічного підходу; виховна: формувати історіографічну культуру здобувачів наукового знання.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Сучасна світова історіографія: актуальні проблеми поступу» тематично охоплює комплекс проблем, пов'язаних із актуальними питаннями сучасної історичної науки, провідними тенденціями світової історіографії та поширеними методологічними практиками і викладається з урахуванням матеріалів інших дисциплін, вивчених на бакалаврському та магістерському рівнях, зокрема «Вступ до історії», «Історіографія нової та новітньої історії», «Історіографія історії України».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен

знати:

- етапи розвитку світової історіографії другої половини XX – початку XXI ст.;
- особливості комплексу історіографічних джерел;
- історіографію досліджуваної проблеми;
- загальні основи історичної методології.

вміти:

а) загальна компетентність:

- працювати з джерельною базою;
- здійснювати аналіз праць дослідників будь-якого періоду;
- застосовувати елементи зовнішньої та внутрішньої критики джерел;
- логічно будувати структуру наукового дослідження, застосовувати відповідні методи його реалізації, здійснювати кількісно-якісну інтерпретацію отриманих результатів;
- володіти операціями аналізу, синтезу, співставлення, порівняння історіографічних фактів та явищ для вирішення різноманітних науково-дослідницьких завдань;
- створювати та застосовувати діагностичний інструментарій для вирішення різноманітних наукових завдань.

б) компетентність, що відповідає предмету:

- обирати і формулювати проблему і тему історіографічного дослідження,
- обґрунтовувати актуальність, визначати мету і завдання, складати план,
- провадити пошук і опрацювання історіографічних джерел і літератури,
- створювати і редагувати тексти.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

90-100) – оцінку "відмінно" аспірант одержує за виконання повного обсягу програми курсу та індивідуального завдання: володіє термінологічним апаратом через засвоєння понять і категорій, характеризує історіографічні явища та процеси; характеризує етапи розвитку світової історіографії другої половини XX – початку XXI ст.; аналізує особливості комплексу історіографічних джерел; знає загальні основи історичної методології; вміє працювати з джерельною базою; здійснює аналіз праць дослідників будь-якого періоду; вміє логічно будувати структуру наукового дослідження, застосовує відповідні методи його реалізації, здійснює кількісно-якісну інтерпретацію отриманих результатів; володіє операціями аналізу,

синтезу, співставлення, порівняння історіографічних фактів та явищ для вирішення різноманітних науково-дослідницьких завдань;

82 – 89 (B) – оцінку *"дуже добре"* аспірант отримує за виконання повного обсягу програми курсу та індивідуального завдання, але критично проаналізував лише окремі аспекти напрямків, шкіл, концепцій, ідейних течій сучасної історіографії; характеризує етапи розвитку світової історіографії другої половини XX – початку XXI ст.; розуміє визначення понять; аналізує особливості комплексу історіографічних джерел; знає загальні основи історичної методології; вміє логічно будувати структуру наукового дослідження, застосовує відповідні методи його реалізації, здійснює кількісно-якісну інтерпретацію отриманих результатів; операціями аналізу, синтезу, співставлення, порівняння історіографічних фактів та явищ для вирішення різноманітних науково-дослідницьких завдань; вміє сформулювати висновки і узагальнення, що спираються на теоретичні знання та достатньо аргументовані;

75-81 (C) – оцінку *"добре"* аспірант отримує, якщо демонструє достатні знання матеріалу, аналізує лише окремі аспекти напрямків, шкіл, концепцій, ідейних течій сучасної історіографії; розуміє визначення більшості понять; вміє сформулювати загальні висновки, що спираються на теоретичні знання та достатньо аргументовані; в цілому характеризує етапи розвитку світової історіографії другої половини XX – початку XXI ст., однак виклад матеріалу недостатньо систематизований; аналізує особливості комплексу історіографічних джерел; знає загальні основи історичної методології; вміє працювати з джерельною базою; в аналізі праць дослідників будь-якого періоду мають місце окремі неточності, які самостійно виправляються; вміє логічно будувати структуру наукового дослідження, однак трапляються поодинокі недоліки в умінні здійснювати його оформлення.

67-74 (D) – оцінку *"задовільно"* аспірант отримує, коли у цілому характеризує етапи розвитку світової історіографії другої половини XX – початку XXI ст.; відтворює історіографічні явища, аналізує лише окремі аспекти напрямків, шкіл, концепцій, ідейних течій сучасної історіографії; розуміє визначення деяких понять; формулює нескладні загальні висновки, що спираються на теоретичні знання та достатньо аргументовані, разом з тим спостерігаються значні прогалини в знаннях загальних основ історичної методології; недостатньо вміє працювати з джерельною базою; допускає помилки в побудові структури наукового дослідження, застосуванні відповідних методів його реалізації;

60-66 (E) – оцінку *"достатньо задовільно"* аспірант отримує за нечіткі, неточні визначення понять і категорій, недостатньо аргументовано характеризує етапи розвитку світової історіографії другої половини XX – початку XXI; знання фрагментарні й неповно відповідають компетентності предмету; не вміє працювати з джерельною базою та здійснювати аналіз праць дослідників будь-якого періоду;

35-59 (FX) – оцінку *"незадовільно"* аспірант отримує, коли не виявив достатнього рівня знання про розвиток світової історіографії другої половини XX – початку XXI; більшість теоретичних питань не розкриті, не розуміє визначення необхідних понять; не володіє операціями аналізу, синтезу, співставлення, порівняння історіографічних фактів та явищ для вирішення різноманітних науково-дослідницьких завдань; у відповідях допущені грубі помилки; відсутня орієнтація у предметі вивченої дисципліни.

0-34 (F) – оцінку *"незадовільно"* аспірант отримує через повне незнання вивченої дисципліни з необхідною серйозною подальшою роботою.

Оцінювання досягнутих успіхів за семестр проводиться в системі оцінювання університету, після чого переводиться в національну шкалу оцінювання та шкалу ECTS.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з дисципліни є: екзамен; виступи на семінарських заняттях, виконання індивідуального завдання, презентації та виступи на наукових конференціях.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

II семестр

Тема 1. Історія історичної думки до середини XX століття

Антична традиція історіописання. Теологія історії раннього християнства. Середньовічна європейська історіографія. Гуманістична історіографія XIII – XIV ст. Історична думка європейського Просвітництва. Європейська романтична історіографія першої половини XIX ст. Позитивістська модель історіописання. Інтелектуальна криза XIX і XX ст. та її вплив на модернізацію історіографії. Поняття та різновиди міфів в історіографії.

Історична доктрина школи «Анналів». «Культурний» поворот в історіописанні. Модерністська історіографія. Проблеми історичної науки на сучасному етапі.

Тема 2. Історична наука у другій половині XX – на початку XXI століття.

Особливості інтелектуальної ситуації. «Лінгвістичний зворот». Етапи і напрями розвитку історичних студій. Теорія модернізації як модель пояснення суспільного розвитку у XVI – XX ст. Друге покоління Школи «Анналів».

«Нова історична наука». Кліометрика, нова політична історія, нова соціальна історія, «психоісторія». Постмодерністський виклик та історична думка. Гейден Вайт «Метаісторія». «Нова філософія історії» або «нарративна філософія історії», Ф. Анкерсміт, Л. Стоун, Г. Келлнер, Л. Мінк, Й. Рюзен. Культурно-антропологічна історія. «Пост-структуралізм» і нарративізм.

Третє покоління Школи «Анналів». Теорія хаосу в сучасній історіографії. «Нова» політична історія. «Нова» локальна історія та мікроісторія. «Нова» біографічна історія. Гендерна історія: нові проблеми та підходи. Інтелектуальна історія на сучасному етапі. Неоантропоцентризм в сучасній історіографії. Нова культурна історія. «Постколоніальні студії». Усна історія. Історія довілля. Проблема історичного синтезу. Міжнародне співробітництво істориків.

Тема 3. Французька історіографія

Суспільно-політичний розвиток Франції після другої світової війни. Еволюція Школи «Анналів». «Глобальна історія» Ф. Броделя. Кліометричні дослідження у Франції. «Третє покоління» Школи «Анналів». Е. Ле Руа Лядюрі, Ж. Ле Гофф, М. Ферро, П. Нора. Історія ментальностей. «Нова історія» (1978), під редакцією Ж. Ле Гоффа та антропологізація історії. Економічна і соціальна історія. Ернест Лябрусс. «Нова історія міжнародних відносин». П. Ренувен, П'єр Гюйєн, Р. Пуадевен, Р. Жіро, Ж. Тобі, Ж.-Б. Дюрозель. Історія Великої Французької революції. Марксистська інтерпретація історії революції: Ж. Лефевр, А. Собуль. Атлантична концепція революції: Ж. Годшо, Р. Палмер. «Ревізіоністська» концепція історії Французької революції: Ф. Фюре, Д. Ріше Проблеми новітньої історії.

Тема 4. Історична наука Великої Британії

Традиції та новації в історичній науці. Пошук нових шляхів в історіографії – дискусії 60 – 70-х років (Е. Карр, П. Берк, Д. Барраклоу, А. Бріггс, Д. Пламб, С. Поллард, Л. Стоун.). Британські історики-марксистки: М. Добб, Д. Рюде, К. Гілл, Е. Гобсбаум, Е. П. Томпсон. «Соціологізація» історичних досліджень і поява «нової соціальної історії». Організаційні підстави. Культурно-антропологічна історія. Дослідження гендерної проблематики. «Нова політична історія», проблеми нації та ідентичності. Е. Геллнер, Е. Гобсбаум, Р. Семюел, Т. Каннінгем Віхи британської історії: дослідження Англійської революції XVII ст. (М. Джеймс, Б. Меннінг, Е. Г'юз, Д. Елтон, П. Кларк, Д. Елліот, Д. Морілл); проблеми становлення

індустріального суспільства, теорія модернізації (А. Бріггс, Г. Перкін, Р. Гартвелл, М. Томіс, Е.П. Томпсон, Д. Фостер); проблеми колоніальної експансії і деколонізації (Д. Галагер, П. Робінсон, А. Денні, Д. Філдгаус, Р. Хаєм, Д. Мартін, К. Вілсон)

Тема 5. Історична наука Федеративної Республіки Німеччини

Етапи і напрями історичних досліджень після Другої світової війни. Ф. Мейнеке, Г. Ріттер, Ф. Фішер, Г. Бьоме, А. Гельбок. Організація історичної науки. Соціальна історія. К. Янтке, В. Конце, Р. Козеллек. В. Абендрота (1906-1985) та марксистська «марбурзька школа» історії робітничого руху. Соціально-критична школа в Білефельдському університеті, Г. У. Велер. Культурно-антропологічна історія, впливи постмодерну. Р. Еугельзінг, Р. Шенде, К. Кютхер. «Історія повсякденності», А. Людтке. «Історія понять», О. Бруннер, В. Конце, Р. Коззелек. Проблеми національної історії. Історія німецького нацизму (Р. Кюнль, Е. Нольте, К. Д. Брахер, Й.Фест.). Дослідження історії НДР (С. Локатіс, Т. Лінденбергер).

Тема 6. Італійська історіографія.

Основні напрями історіографії після другої світової війни. Теорія «абсолютного історизму» Бенедетто Кроче. Дослідження зовнішньої політики Італії. Ф. Шабо, Ф. Вальсеккі, А.М. Гізальберті, В. Матурі, Р. Ромео, Р. Де Феліче. Католицька історіографія. А. К. Емоло, Е. П. д'Антрев, Г. Де Роза, П. Скоппола. Вивчення Руху Опору, італійського й міжнародного робітничого руху. Італійські історики-марксистки – Е. Раджонієрі, Р. Віллари, Д. Прокаччі, П. Алатрі, Е. Сантареллі. Історіографічний напрям «мікроісторії». Часопис «Історичні зошити» ("Quaderni storici"), К. Гінзбург, Д. Леві, Е. Гренді. Організація історичних досліджень. Дослідження Рісорджименто. Вивчення проблеми індустріалізації, П.Моранді, Р.Ромео. Проблеми особливостей історичного розвитку Півдня Італії. Л. Віллари, А. Лепре, Л. Де Розі. Історіографія фашизму. Основні підходи до генезису фашизму. А. Грамши, Ф. Шабо, П. Матурі, Р. Ромео. «Нова» історіографія фашизму. Р. Де Феліче, Е. Джентіле. Історіографія Руху Опору.

Тема 7. Історична наука Сполучених Штатів Америки.

Основні етапи та напрями розвитку історіографії. «Теорії консенсусу». Р. Хофстедтер. Нові ліві історики. Б. Бернштейн, Г. Колко, Д. Леміш, Ю. Дженовезе, Е. Фонер. Організація історичної науки. Історіографія американських революцій. Л. Гарц, Д. Бурстін, М. Дженсена, Е. Дуглас, П. Мейєр, В. Фрілінг, С.-М. Грант. Концепт «фронтиру» дослідженнях «нової західної школи». В.П. Вебб, В.Г. Макніл, К. Лі Клейн. Історія зовнішньої політики. Д. Перкінс, С. Беміс, Г. Моргентау, Р. Осгуд, Д. Кеннан. «Нова історична наука». Р.В. Фогел, С.А. Енгерман, Д.К. Норт. Нова негритянська історія: Ч. Веслі, Л. Реддік, Б. Кворлс, Л. Левін. «Культурний поворот» в історіографії. Л. Гант, Р. Дарнтон, Д. Скотт та ін.

Тема 8. Нові тенденції розвитку історичної науки в країнах Центральної та Східної Європи

1. Історична наука та історичні знання в СРСР та європейських країнах колишнього т.зв. «соціалістичного табору» після Другої світової війни: від ідеологічного диктату до свободи наукової творчості. Російська історіографія. Теоретико-методологічні дискусії другої половини 90-х ХХ ст. Повернення до ідей євразійства. Л.М. Гумільов. Нові напрями історичних досліджень в російській історіографії: історична антропологія (М.А. Барг, А.Я. Гуревич, М.Я. Гефтер); історія ментальностей (О.С. Поршнева, Б.І. Колонітський, П.В. Лукін); мікроісторичні студії (Ю.Л. Безсмертний, Є.Є. Ляміна, Н.В. Самовер); історія повсякденного життя (Н.Б. Лебіна, А.Ю. Давидов, І.В. Утехіна, О.С. Сенявський); гендерна історія (Н.Л. Пушкарьова, Л.П. Репіна, Т.Л. Лабутіна, І.І. Юкіна). Сучасна білоруська історіографія. Історична наука в Польщі. Основні напрями історичних досліджень: новітня історія Польщі (В. Рошковський, Є. Топольський, А. Чубинський, А. Пачковський, Є. Ейслера), дослідження історії Другої світової війни (Ч. Мадайчик, Е. Дурачинський, Ч. Лучак, Т. Шарота); вивчення національної історії ХІХ ст.(С. Кеневіч); вивчення раннього

модерного часу XVI – XVII ст. (Г. Гмітерек, В. Клачевський, А. Запоровський, Е. Янас, А. Вітусік); історіографія польського середньовіччя; історія історіографії (Є. Матерніцький, Є. Топольський, В. Вжосек, Е. Доманська, Я. Поморський, А. Стемпнік, Р. Стобецький. Історичні дослідження в Чехії. Вивчення періоду комуністичного правління (М. Отагал, М. Ванек, П. Урбашек); історія періоду Другої світової війни; проблеми середньовічної та ранньомодерної історії. Сучасна система організації історичної науки ЧР.

Тема 9. Риси розвитку історичної науки в країнах Азії та Африки

Історична наука Китайської Народної Республіки. Дискусійні проблеми китайської історіографії. Основні напрями історичних досліджень: дослідження давньої історії Китаю (Лінь Цзяньмін, Лю Чан); дослідження новітньої історії Китаю, створення концепції «єдиного багатонаціонального Китаю». Історична наука та історичні знання в Японії. Основні напрями історичних досліджень: прогресивний напрям (Норо Ейтаро, Хатторі Сісо); ліберальна історіографія (Хондзю Ейдзіро, Фудзіто Горо, Масасі Ясімото); історичної школи Хісао Оцука. Питання стадіальності історичного розвитку японського суспільства в японській історіографії. Історична наука в Африці. Зародження та етапи розвитку історичних знань. Ідеологія афроцентризму. Єгипетська історіографія (М. Сабрі, Т. Хусейн, А. Кемаль, А. ар-Рафія). Афрологія (Ш.А. Діоп). Проблеми розвитку історичної науки в країнах Азії та Африки.

Перелік семінарських занять

- Тема 1.** Історіографія як наукова та навчальна дисципліна.
- Тема 2.** Інтелектуальна історія як актуальна проблема сучасної історичної думки.
- Тема 3.** Теоретична історія др. пол. XX ст.: повернення до історії людини.
- Тема 4.** Постмодернізм в історичній науці. Нова філософія історії.
- Тема 5.** Мікроісторичні студії в сучасній історіографії.
- Тема 6.** Сучасна історична наука в США.
- Тема 7.** Сучасна британська історична наука.
- Тема 8.** Сучасна німецька історіографія.
- Тема 9.** Італійська історична наука в другій половині XX – на початку XXI ст.
- Тема 10.** Сучасна чеська історична наука.
- Тема 11.** Польська історіографія 90-х рр. XX – початку XXI ст.
- Тема 12.** Сучасна російська історична наука: нові тенденції розвитку.
- Тема 13.** Історична наука в країнах Азії.
- Тема 14.** Історична наука в країнах Африки.

Тематика індивідуальних завдань

Індивідуальні завдання полягають у підготовці реферату та комп'ютерної презентації з новітньої історії країн Європи і Америки. Обсяг реферату 12 аркушів А 4. Кількість балів, що виставляється за індивідуальне завдання, враховує ступінь розкриття теми, використання достатньої кількості джерел та літератури з теми, наявність наукових посилань, дотримання вимог до оформлення (структура індивідуального завдання обов'язково включає: вступ; основні розділи; висновки; список використаних джерел та літератури).

1. Постмодернізм в історичній науці. Нова філософія історії.
2. «Постколоніальні студії» в сучасній історіографії.
3. Мікроісторичні студії в сучасній історіографії.
4. Сучасна історична наука в США.
5. Сучасна латиноамериканська історіографія.
6. Сучасна британська історична наука.
7. Сучасна німецька історіографія.
8. Італійська історична наука в другій половині XX – на початку XXI ст.

9. Сучасна чеська історична наука.
10. Польська історіографія 90-х рр. XX – початку XXI ст.
11. Сучасна російська історична наука: нові тенденції розвитку.
12. Історична наука в країнах Азії.
13. Історична наука в країнах Африки.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Опрацювання питань, які не розглядаються на лекційних і семінарських заняттях, а саме:

1. Проблеми історичної науки на сучасному етапі.
2. Сучасна білоруська історіографія.
3. Проблеми розвитку історичної науки в країнах Азії та Африки.
4. Історія історичної думки до середини XX століття.
5. Історична наука у другій половині XX – на початку XXI століття.
6. Поняття та різновиди міфів в історіографії.
7. Теорія хаосу в сучасній історіографії.
8. «Нова» політична історія.
9. «Нова» локальна історія та мікроісторія.
10. «Нова» біографічна історія.
11. Гендерна історія: нові проблеми та підходи.
12. Інтелектуальна історія на сучасному етапі.
13. Неоантропоцентризм в сучасній історіографії.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль реалізується у формі виступів на семінарських заняттях, захист індивідуального завдання тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) враховуються при виставленні підсумкової оцінки (балів) з даної дисципліни.

Підсумковий контроль реалізується у формі екзамену. Семестровий екзамен проводиться в усній формі за екзаменаційними білетами.

Оцінювання знань аспірантів на семінарських заняттях здійснюється у чотирибальній шкалі ("2", "3", "4", "5"). В кінці семестру на основі оцінок визначається середній бал за формулою:

$\frac{A}{n} \cdot 16$, де А – сума усіх поточних оцінок за чотирибальною шкалою, набраних на

семінарських заняттях (включаючи оцінки "2"), n – кількість цих оцінок не менше 2. Якщо середня оцінка за семінарські заняття менша за 2,5, то кількість балів, які отримав аспірант на підставі оцінок за семінарські заняття, дорівнює нулю.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Характеристика та вид роботи	Максимальна кількість можливих балів
Самостійність виконання; логічність і послідовність викладення матеріалу; повнота розкриття теми.	До 10-ти балів
Обґрунтованість висновків; наявність списку використаних джерел та літератури.	До 6-х балів
Якість оформлення; наявність посилань.	До 4-ох балів
	Разом до 20 балів

Аспірант, який пропустив семінарські заняття, контрольну роботу з поважних причин, має право пройти пропущений вид атестації в інший термін під час семестру.

Сумарна кількість балів з дисципліни визначається за результатами поточного та підсумкового контролю за 100-бальною шкалою кожен з ваговими коефіцієнтами відповідно 0,6 та 0,4. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС. Розподіл 100 балів між видами робіт:

Семінарські заняття	Індивід. завдання	Екзамен
1-16	1	1
80	20	$S_{\text{іде}}$
$S_{\text{ном}} = 100$		100
Ваговий коефіцієнт 0,6		0,4

Екзамен за талоном № 2 і перед комісією проводиться в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

9. Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

1. Зашкільняк Леонід. Методологія історії від давнини до сучасності / Леонід Зашкільняк. – Львів: ЛДУ, 1999. – 224 с.
2. Вжосек В. Історія – Культура – Метафора. Постановня неklasичної історіографії. Про історичне мислення / Войцех Вжосек. – К.: Ніка-Центр, 2012 – 295 с.
3. Дюпон-Мельниченко Ж.-Б., Ададуrow В. Французька історіографія ХХ століття / Жан-Бернар Дюпон-Мельниченко, Вадим Ададуrow. – Львів: Класика, 2001. – 170 с.
4. Енциклопедія постмодернізму / За ред. Е. Вінквіста, В. Тейлора. – К.: Основа, 2003. – 503 с.
5. Замалеев А. Ф. Лекции по истории русской философии: Учеб. пособие для студ. вузов / Санкт-Петербургский гос. ун-т. / А. Ф. Замалеев. – СПб.: Изд-во С.-Петербургский ун-та, 1995. – 338с.
6. Зашкільняк Л. Сучасна світова історіографія. Посібник для аспірантів історичних спеціальностей університетів / Л. Зашкільняк. – Львів: ПАІС, 2007. – 312 с.
7. Зашкільняк Л.О. Вступ до методології історії / Л. Зашкільняк. – Львів: ЛОНМЮ, 1996. – 96 с.
8. Ивин А. А. Философия истории: Учеб. пособие для студ. вузов, обучающихся по гуманитар. спец. и направлениям / А. А. Ивин. – М.: Гардарики, 2000. — 525с.
9. Историография истории нового времени стран Европы и Америки: Учебное пособие под ред И.П.Дементьева. – М.: Высш. шк., 1990. – 512 с.
10. Медушевская О. М., Румянцева М. Ф. Методология истории: Учеб. пособие для студ. / Российский гос. гуманитарный ун-т. Историко-архивный ин-т. Кафедра источниковедения и вспомогательных исторических дисциплин / О. М. Медушевская, М. Ф. Румянцева – М.: ИАИ РГУ, 1997. – 73с.
11. Методологические проблемы истории: учебное пособие для студентов, магистрантов и аспирантов исторических и философских специальностей. Под. ред. Сидорцова В.Н. – Минск: ТетраСистемс, 2006. – 352 с.
12. Методология истории. Учебное пособие для студентов вузов. Под ред. А.Н. Алпеева и др. – Минск: ТетраСистемс, 1996. – 232 с.
13. Могильницкий Б.Г. Введение в методологию истории. / Б.Г. Могильницкий. – М.: Наука, 1989. – 175 с.
14. Нові перспективи історіописання. За редакцією Пітера Берка. – К.: Ніка-Центр, 2004. – 392 с.
15. Осіп'ян О. Експериментальна історія: дослідницькі підходи та методи французької історичної школи «Анналів». Навчальний посібник для студентів історичних спеціальностей вищих навчальних закладів / О. Осіп'ян. – Краматорськ: Тираж-51, 2007. – 176 с.
16. Репина Л. П., Зверева В. В., Парамонова М. Ю. История исторического знания : пособие для вузов / Л. П. Репина, В. В. Зверева, М. Ю. Парамонова. – 2-е изд., стереотип. — М.: Дрофа, 2016. — 288 с.

17. Румянцева М.Ф. Теория истории. Учебное пособие / М.Ф. Румянцева. – М.: Аспект Пресс, 2002. – 319 с.
18. Споры о главном: Дискуссия о настоящем и будущем исторической науки вокруг французской школы «Анналов»: (Сб. статей), РАН, Ин-т всеобщей истории. – М.: Наука, 1993. – 207 с.
19. Стельмах С. Історична думка в Україні XIX – початку XX ст. / С. Стельмах. – К.: Академія, 1997. – 175 с.
20. Стельмах Сергій. Історична наука в Україні епохи класичного історизму (XIX – початок XX століття): Монографія / Сергій Стельмах. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2005. – 378 с.
21. Таран Л.В. Французька історіографія (70-ті роки XIX – 80-ті роки XX ст.) / Л.В. Таран. – К.: Вища школа, 1991. – 103 с.
22. Топольський Є. Як ми пишемо і розуміємо історію. Таємниці історичної на рації / Єжи Топольський. – К.: К.І.С., 2012 – 400 с.
23. Яковенко Н. Вступ до історії / Н. Яковенко. – К.: Критика, 2007. – 374 с.

Допоміжна

24. Ададуров В. Нові «території» історії: проблеми синтезу соціальних наук у творчості третього покоління школи «Анналів» (на прикладі концептуальних поглядів Еммануеля Ле Руа Лядюрі) / В. Ададуров // Вісник Львівського університету. Серія історична. – Львів, 2000. – Вип. 35-36. – С. 133-152.
25. Бессмертный Ю.Л. Как же писать историю? Методологические веяния во французской историографии 1994-1997 гг. / Ю.Л. Бессмертный // Новая и новейшая история. – 1998. – № 4. – С. 43-62.
26. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка, капіталізм, XVI – XVIII ст. / Ф. Бродель. У 3 –х т. Том 2. Ігри обміну. – К.: Основи, 1998. – 585 с.
27. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка, капіталізм, XVI – XVIII ст. / Ф. Бродель. У 3 –х т. Том 3. Час світу – К.: Основи, 1998. – 631 с.
28. Гуревич А.Я. Исторический синтез и школа «Анналов» / А.Я Гуревич – Москва, 1993. – 327 с.
29. Далин В.Н. Историки Франции XIX – XX вв. / В.Н Далин. – Москва, 1981. – 328 с.
30. Дюби Ж. Развитие исторических исследований во Франции после 1950 года / Ж. Дюби // Одиссей. Человек в истории. 1991. – Москва, 1991. – С. 44-61.
31. Ле Гофф Ж. Другое средневековье. Время, труд и культура Запада / Ж. Ле Гофф. – Екатеринбург, 2000. – 328 с.
32. Национальные исторические организации в странах Западной Европы и США / Отв. ред. В.В. Согрин. – Москва, 1988. – 134 с.
33. Согрин В.В., Зверева Г.И., Репина Л.П. Современная историография Великобритании / В. В. Согрин, Г. И. Зверева, Л.П. Репина – Москва, 1991. – 132 с.
34. Kurkowska-Budzan M. Historia zwykłych ludzi. Współczesna angielska historiografia dziejów społecznych / M. Kurkowska-Budzan. – Kraków, 2003. – 16 s.
35. Мерцалова Л.А. Германский фашизм в новейшей историографии ФРГ / Л.А. Мерцалова. – Воронеж, 1990. – 208 с.
36. Патрушев А.И. Неолиберальная историография ФРГ: Формирование, методология, концепции / А.И. Патрушев. – Москва, 1981. – 149 с.
37. Bracher K.D. Turning Point in Modern Times. Essays on German and European History / K.D. Bracher. – Cambridge, Mass. and London, 1995. – 308 p.
38. Kocka J. O historii społecznej Niemiec / J. Kocka. – Poznań, 1997. – 276 s.
39. Гинзбург К. Образ шабаша ведьм и его истоки / К. Гинзбург // Одиссей. Человек в истории. 1990. – Москва, 1990. – С. 108 – 123 с.
40. Михайленко В.И. Итальянский фашизм: основные вопросы историографии / В.И. Михайленко. – Свердловск, 1987. – 233 с.

41. Гломозда К. Сенс і стан історичних досліджень як актуальна проблема наукової та освітянської спільноти США // Сучасна українська історіографія: проблеми методології та термінології. Матеріали Всеукраїнського науково-методологічного семінару (Київ, 17 червня 2004 р.) / К. Гломозда. – Київ, 2005. – С. 72-95.
42. Количественные методы в советской и американской историографии / Отв. ред. И.Д. Ковальченко, В.А. Тишков. – Москва, 1983. – 427 с.
43. Кунина А.Е. США: методологические проблемы историографии, практика исследований / А.Е. Кунина. – Москва, 1988. – 218 с.
44. Современная зарубежная немарксистская историография. Критический анализ / Отв. ред. В.Л. Мальков. – Москва, 1989. – 510 с.
45. Тишков В.А. История и историки в США / В.А. Тишков. – Москва, 1985.
46. Заболотный Е.Б., Камынин В.Д. Историческая наука в России в преддверии Третьего тысячелетия / Е.Б. Заболотный, В.Д. Камынин. – Тюмень, 1999.
47. Исторические исследования в России. Тенденции последних лет. – Москва, 1996.
48. Историческое знание в современной России. Дискуссии и поиски новых подходов / Под ред. И. Эрмани, Г. Зверевой, Н. Чечель. – Москва, 2005.
49. Кінан Е. Російські історичні міти / Е. Кінан. – Київ, 2003.
50. Марьина В.В. Чехословацкая, чешская и словацкая историография до и после «бархатной революции» 1989 г. / В.В. Марьина // Новая и новейшая история. – Москва, 2002. – № 3.
51. Мотрук С. Нові тенденції у розвитку чеської та словацької історіографії в 90-х роках ХХ ст. / С. Мотрук // Історія та історіографія в Європі. – Київ, 2003. – Вип. 1-2.
52. Национальные истории в советских и постсоветских государствах. – Москва, 2003.
53. Панек Я. Чэшская гістарыяграфія на мяжы ХХ – ХХІ ст. / Я. Панек // Беларускі гістарычны агляд. – Менск, 2002. – Том 9. – Сшыткі 1-2.
54. Петровський В.В. Українсько-російські взаємини в сучасній західній науковій літературі (1991-2001 р.) / В.В. Петровський. – Харків, 2003. – 492 с.
55. Actio Nova 2000. Сборник научных статей. Отв. ред. А.И. Филишкин. – Москва, 2000.
56. Grabski A.F. Zarys historii historiografii polskiej. – Poznań, 2000.
57. Górny M. Między Marksem a Palackym. Historiografia w komunistycznej Czechosłowacji. – Warszawa, 2001.
58. Historiografia krajów Europy Śródkowo-Wschodniej. Polska – Czechosłowacja – Węgry – Rumunia – była Jugosławia – Bułgaria Пак М.Н. Очерки по историографии Кореи (К критике буржуазно-националистических идей южнокорейских историков). – Москва, 1987.
59. Red. J. Kłoczowski, P. Kras. – Lublin, 1997.
60. Говорят африканские историки. Сборник статей. – Москва, 1977.
61. Дискуссионные проблемы японской истории. Сборник статей. – Москва, 1991.
62. Загорский А.В. Япония и Китай: Пути общественного развития в оценке японской историографии. – Москва, 1991. – 256 с.
63. Изучение истории Африки: Проблемы и достижения / Отв. ред. Б.Б. Пиотровский, Б.М. Туполев. – Москва, 1985. – 364 с.
64. Историография новейшей истории Китая (1917-1949). Сб. обзоров ИНИОН. – Москва, 1987. – 326 с.
65. Историческая наука в КНР / Отв. ред. Р.В. Вяткин, Н.П. Свистунова. – Москва, 1981.
66. Историческая наука в странах Африки: История Африки, исследования и публикации / Отв. ред. А.Б. Давидсон. – Москва, 1979. – 456 с.
67. Россия и Япония в исследованиях советских и японских ученых. Сб. статей. – Москва, 1986.
68. Современная историография стран зарубежного Востока: Критика буржуазного национализма. Сб. статей. – Москва, 1977.
69. Урсу Д.П. Историография истории Африки (Учебное пособие для вузов) / Д.П. Урсу. – Москва, 1990. – 302 с.

70. Урсу Д.П. Современная историография Тропической Африки. 1960-1980 / Д.П. Урсу. – Москва, 1983. – 263 с.
71. Японская историография русско-японских и советско-японских отношений XIX – XX веков. Сб. науч. тр. – Москва, 1987. – 326 с.

9. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. www.franko.lviv.ua/ – Львівський національний університет імені Івана Франка
2. www.history.org.ua/ – Інститут історії України НАН України
3. www.cish.org/ – Міжнародний комітет історичних наук
4. www.ehu-international.org/ – Центр досліджень Європейського гуманітарного університету.
5. www.lib.com.ua/ – електронна бібліотека (Україна)
6. www.historyebooks.org/ – ACLS History E-Books Project (США)
7. www.hatforf.hwp.com/ – Hartford Web Publishing (США)
8. www.ipn.gov.pl/ – Instytut Pamięci Narodowej (Польща)
9. www.naukawpolsce.pap.pl/ – Nauka w Polsce (Польща)
10. www.historycy.pl/ – Redakcja “Historycy.pl” (Польща)
11. www.pwn.pl/ – Wydawnictwo naukowe PWN (Польща)
12. copac.ac.uk – каталог університетів Великобританії і Ірландії
13. cs.muohio.edu – економічна історія Огайо
14. dissertation1.narod.ru – бібліотека дисертацій
15. elibrary.ru – електронна наукова бібліотека
16. [http:// www.cordis.lu/](http://www.cordis.lu/) – Інформаційна система по науці і технологіям Європейського Співтовариства.
17. [http:// www.eu.spb.ru](http://www.eu.spb.ru) – Європейський університет в Санкт-Петербурзі.
18. [http:// www.rsl.ru/](http://www.rsl.ru/) – Російська державна бібліотека. Каталог. Дисертації з 1995. Книги з 1994.
19. <http://abuss.narod.ru/> – сайт з філософії історії.
20. <http://alledu.eup.ru/> – Безкоштовна електронна бібліотека (монографії, дисертації, книги, статті, новини і аналітика, конспекти лекцій, реферати, підручники). Тематика: історія, філософія, психологія.
21. <http://elibrary.ru/defaultx.asp> – наукова електронна бібліотека.
22. <http://filosof.historic.ru/> – «Електронна бібліотека з філософії».
23. <http://gova.ceu.hu/> – Central European University Library.
24. <http://kleio.dcn-asu.ru/internet/> – Каталог історичних ресурсів «InterHistory», підтримуваний Асоціацією «Історія і комп'ютер».
25. <http://news8.thdo.bbc.co.uk/hi/russian/news/default.stm> – наукові новини і аналітика.
26. <http://opac97.bl.uk> – Британська бібліотека – онлайн-бібліографічний каталог відкритого доступу OPAC 97. Опис на всіх європейських мовах з 1975 року.
27. <http://www.unesco.org/general/infoserv/db/dare.html> – Показчик з соціальних наук – організації, фахівці, періодичні видання (ЮНЕСКО). Англ., франц. мови.
28. <http://www.biblio.polito.it/it/documentazione/biblioieu.html> – Biblioteche europee.
29. <http://www.bl.uk/> – The British Library.
30. <http://www.bnf.fr/> – Bibliotheque Nationale de France.
31. <http://www.bsb-muenchen.de/index2.htm> – Bayerische Staatsbibliothek.
32. <http://www.copac.ac.uk/> – COPAC – вільний доступ до 24-х університетських електронних бібліотек Великобританії і Ірландії, до ресурсів Британської бібліотеки і Національної бібліотеки Шотландії.
33. <http://www.countries.ru/library/antropology/krom/> – Бібліотека з культурології.
34. <http://www.gender-cent.rvazan.ru:8101/school/chikalova.htm> – Літня школа «Суспільство і гендер».

35. http://www.hero.ac.uk/sites/hero/uk/reference_and_subject_resources/resources/opacs_in_britain_and_ireland_3795.cfm – Бібліотеки Великобританії і Ірландії (каталог посилань).
36. http://www.hero.ac.uk/sites/hero/uk/reference_and_subject_resources/resources/worldwide_library_resources3796.cfm – Worldwide library resources.
37. <http://www.history.machaon.ru/index.html> – Міжнародний історичний журнал.
38. <http://www.history.ru/hist.htm> – Ресурси WWW по історії.
39. <http://www.ieras.ru/> – Інститут Європи РАН.
40. <http://www.locweb.loc.gov/> – Library of Congress.
41. <http://www.lib.cam.ac.uk/> – Cambridge University Library.
42. <http://www.libfl.ras.ru/> – Всеросійська державна бібліотека іноземної літератури.
43. <http://www.novist20w.narod.ru> – Філюшкин А.И. »Новое в исторической науке в XX в.». Курс лекций.
44. <http://www.nypl.org/index.html> – New York Public Library.
45. <http://www.openweb.ru/nnh/> – Інститут всесвітньої історії Російської Академії Наук, Журнал «Новая и новейшая история».
46. <http://www.oslo2000.uio.no/> – Сторінка XIX Міжнародного конгресу історичних наук.
47. <http://www.rfh.ru/> – Російський гуманітарний науковий фонд.
48. <http://www.ruthenia.ru/logos/> – філософсько-літературний журнал «Логос».
49. http://www.seeq.com/lander.jsp?referrer=http%3A%2F%2Fwww.tellur.ru%2F%7Ehistoria%2Farchive%2F01%2F_source.htm&domain=crispinius.com&cm_mmc – систематизована база даних журналів з історії.
50. <http://www.shpl.ru/> – Державна публічна історична бібліотека Росії.
51. <http://www.students.ru/05/index.html> – Науково-освітній портал.
52. liber.rsuh.ru – бібліотека Російського Державного Гуманітарного Університету.
53. www.inion.ru – Інститут Наукової Інформації з суспільних наук.
54. www.lib.msu.su – бібліотека Московського Державного університету.
55. www.lib.ru – бібліотека Максима Мошкова.
56. www.libfl.ru – Всеросійська Державна Бібліотека іноземної літератури.
57. www.loc.gov – Бібліотека Конгресу США.
58. www.louvre.fr – Історія та колекції музею в Луврі.
59. www.nlr.ru – Російська Національна бібліотека
60. www.rsl.ru – Російська Державна Бібліотека
61. www.shpl.ru – Всеросійська Державна Історична бібліотека